Hukuk Bölümü 2013/1657 E. , 2013/1870 K.

- **2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFIK KANUNU'NUN 48/5. MADDESI UYARINCA SAVCI TARAFINDAN VERILEN IDARI YAPTIRIM KARARININ KALDIRILMASI ISTEMIYLE YAPILAN ITIRAZIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 19

"İçtihat Metni"

Davacı : M.A.G.

Davalı : Adana Valiliği

O L A Y : Üçüncü kez alkollü olarak araç kullanmak suretiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. maddesine aykırı davrandığından bahisle davacı hakkında 20.5.2011 gün ve H-554366 seri-sıra numaralı Trafik Suç Tutanağı düzenlenerek, Adana Cumhuriyet Başsavcılığı Adana Kabahat Bürosuna gönderilmesi üzerine, anılan Başsavcılığın 26.5.2011 gün ve Kabahat Eylem No:2011/2281, Kabahat Karar No: 2011/2202 sayılı İdari Yaptırım Kararıyla; davacı hakkında, alkollü araç kullanmak suretiyle 2918 sayılı Kanunun 48/5. (3.kez) maddesine aykırılıktan tutanak düzenlenip, Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderildiği, davacının üzerine atılı kabahat eylemini işlediğinin tutanak ve eki belgeler ile anlaşıldığı; 5349 sayılı Kanun ile değişik 5252 sayılı Kanunun 7. maddesi uyarınca eylemin cezasının, artık idari para cezası olduğu ve Cumhuriyet Savcılığınca verilmesinin gerektiği; 2918 sayılı Kanunun 48/5 (3.kez) maddesinde hem hafif hapis ve hem de hafif para cezasının mevcut olduğu, 5252 sayılı Kanunun 7/2 maddesi uyarınca ceza belirlenirken sadece hafif hapis cezasının esas alınmış olduğu, 5237 sayılı yasanın 52. maddesi uyarınca bu cezanın günlüğü, davacının ekonomik ve diğer şahsi halleri dikkate alınarak, takdiren 20,00 TL'den idari para cezasına çevrilmiş olduğu açıklanarak, davacının 6 ay hafif hapis cezası ile cezalandırılmasına, hafif hapis cezasının beher günü 20,00 TL'den çevrilerek, neticeden 3.600,TL İdari Para Cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiş, ayrıca sürücü belgesi geri alındığı halde araç kullandığı için hakkında 2918 sayılı Kanun'un 118/7.maddesi uyarınca 20.5.2011 gün ve H-554365 seri-sıra numaralı Trafik Suç Tutanağı düzenlenerek Adana Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Davacı, Adana Cumhuriyet Başsavcılığı Adana Kabahat Bürosunca verilen 26.5.2011 gün ve Kabahat Eylem No:2011/2281, Kabahat Karar No:2011/2202 sayılı İdari Yaptırım Kararının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

ADANA 7. SULH CEZA MAHKEMESİ: 17.5.2013 gün ve D.İş:2013/507 sayı ile; idari para cezasının kesinleşerek davacıya ödeme emri gönderildiğini ve Vergi Mahkemesine itiraz edebileceği açıklanarak davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, yapılan itiraz Adana 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nce kesin olarak reddedilmiştir.

Davacı, bu kez, Adana Cumhuriyet Başsavcılığı Adana Kabahat Bürosunca verilen 26.5.2011 gün ve Kabahat Eylem No:2011/2281, Kabahat Karar No: 2011/2202 sayılı İdari Yaptırım Kararı ile sürücü belgesi olmadan araç kullandığından bahisle hakkında verilen 600,00 TL idari para cezasının da iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ADANA 2. İDARE MAHKEMESİ: 7.10.2013 gün ve E:2013/1329 sayı ile; 5326 sayılı Kanun'un 3 ve 27. maddeleri uyarınca 2918 sayılı Yasa'da davacıya verilen idari para cezasına karşı başvuru yolu gösterilmediğinden, davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 30.12.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, davacının Adana Cumhuriyet Başsavcılığı Adana Kabahat Bürosunca verilen 26.5.2011 gün ve Kabahat Eylem No:2011/2281, Kabahat Karar No: 2011/2202 sayılı İdari Yaptırım Kararının iptali istemiyle açtığı dava yönünden oluşan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 48/5. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48. maddesinin beşinci fıkrasında(Değişik: 8/1/2003 - 4785/3 md), "Yönetmelik ile belirtilen miktarların üzerinde alkollü araç kullandığı tespit edilen sürücülerin, suçun işlendiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; birinci defasında sürücü belgeleri altı ay süreyle geri alınır ve haklarında 265 300 000 lira para cezası uygulanır. İkinci defasında sürücü belgeleri iki yıl süreyle geri alınır ve haklarında 332 600 000 lira para cezası uygulanır ve bu sürücüler Sağlık Bakanlığınca, esas ve usulleri Sağlık ve İçişleri Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine tabi tutulurlar, eğitimi başarıyla tamamlayanların belgeleri süresi sonunda iade edilir. Üç veya

üçten fazlasında ise, sürücü belgeleri beş yıl süreyle geri alınır ve altı aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezası ile birlikte 532 600 000 lira hafif para cezası uygulanır. Ayrıca, psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesine tabi tutulurlar. Bu değerlendirme ve muayene sonrasında uygun görülenlere, geri alma süresi sonunda sürücü belgeleri iade edilir. Psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesinin yapılmasına dair esas ve usuller yönetmelikte gösterilir" denilmekte iken, maddenin beşinci fıkrası,"Yapılan tespit sonucunda 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında,fiili bir suç oluştursa bile,700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır.Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır.Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye,son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde;ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle,üç veya üçten fazlasında ise,1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır.Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması halinde belirtilen süreler,geçici alma süresinin bitiminde başlar "şeklinde 24.5.2013 tarihli 6487 sayılı Kanun'un 19.maddesiyle yeniden düzenlenmiş; 12.7.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki hali ile, bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddesinde de(Değişik birinci fıkra: 8/3/2000 - 4550/2 md.), sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı belirtilmiştir.

4.11.2004 gün ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "Hafif hapis ve hafif para cezalarının idari para cezasına dönüştürülmesi" başlığını taşıyan 7. maddesinde(Değişik: 11/5/2005 – 5349/3 md.),

"(1) Kanunlarda, "hafif hapis" veya "hafif para" cezası olarak öngörülen yaptırımlar, idari para cezasına dönüştürülmüştür. İdari para cezasının hesaplanmasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesi hükümleri uygulanır. İlgili kanunda "hafif hapis" cezasının üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezasının hesaplanmasında esas alınacak gün sayısının üst sınırı, yediyüzotuzdur.

(2) Kanunlarda, "hafif hapis cezası" ile "hafif para cezası"nın seçimlik olarak veya birlikte öngörüldüğü hallerde, idari para cezası yaptırımının belirlenmesinde "hafif hapis cezası" esas alınır.

3) Kanunlarda, sadece "hafif para cezası"nın öngörüldüğü ve cezanın alt veya üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezası, yüzyirmimilyon Türk Lirasından az, onsekizmilyar Türk Lirasından fazla olamaz.

4) Bu madde hükmüne göre idari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir" denilmekte iken; maddenin dördüncü fıkrasında yer alan "Cumhuriyet savcısı" ibaresi 2.7.2012 gün ve 6352 sayılı Kanun'u 94. maddesiyle "mülki amir "olarak değiştiril-miştir.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi" başlığını taşıyan 23. maddesinde, "(1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idarî yaptırım kararı verebilir.

(3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde Cumhuriyet savcısı bu nedenle idarî yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idarî yaptırım kararı verilmemiş olması gerekir" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, olay tarihinde yürürlükte bulunan 5252 sayılı Kanun'un 7.maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, Cumhuriyet Savcısı tarafından, Adana Cumhuriyet Başsavcılığı Adana Kabahat Bürosunun 26.5.2011 gün ve Kabahat Eylem No:2011/2281, Kabahat Karar No: 2011/2202 sayılı İdari Yaptırım Kararı ile, hakkında alkollü araç kullanmak suretiyle 2918 sayılı Kanunun 48/5. (3.kez) maddesine aykırılıktan tutanak düzenlenen davacının 3.600,TL İdari Para Cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, olay tarihinde yürürlükte bulunan 11.5.2005 gün ve 5349 sayılı Kanun ile değişik 5252 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile, Kanunlarda, hafif hapis veya hafif para cezası olarak öngörülen yaptırımlar idari para cezasına dönüştürüldüğünden, davacıya, üçüncü kez alkollü araç kullandığından bahisle 6 ay hafif hapis cezası karşılığı 3.600 TL idari para cezası verilmiştir.

Bu durumda, 5349 sayılı Kanun ile değişik 5252 sayılı Kanun'un 7. ve 5326 sayılı Kanun'un 23. maddesine dayanılarak Savcı tarafından davacıya verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la Değişik3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326

sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Adana 2. İdare Mahkemesinin yapmış olduğu başvurunun kabulü ile, Adana 7. Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Adana 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Adana 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 17.5.2013 gün ve D.İş:2013/507 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 30.12.2013 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.